

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 113)

z dnia 20 listopada 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 113)

20 listopada 2025 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (KO)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- I. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów ds. obrony), które odbędzie się w dniu 1 grudnia 2025 r.,
- II. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (1 i 2 grudnia 2025 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2025) 102, 418, 140, COM(2023) 192, 193, COM(2008) 426, COM(2024) 132 final),
- III. w trybie art. 151 ust. regulaminu Sejmu Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności („EFK”), w tym programu szczegółowego działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, uchylecia rozporządzeń (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783 oraz zmiany rozporządzeń (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 i (UE) [EDIP] (COM(2025) 555 wersja ostateczna) oraz odnoszący się do niego projekt stanowiska RP,
- IV. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego dwustronną klauzulę ochronną przewidzianą w Umowie o partnerstwie UE–MERCOSUR oraz w Umowie przejściowej w sprawie handlu UE–MERCOSUR w odniesieniu do produktów rolnych (COM(2025) 639 wersja ostateczna) oraz odnoszący się do niego projekt stanowiska RP,
- V. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów ds. handlu), które odbędzie się w dniu 24 listopada 2025 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Bejda** sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Kacperczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Baranowska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Michał Baranowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Czachór** – stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz**, **Monika Włodarska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej – BSEM; **Marcin Fryźlewicz**

– ekspert ds. legislacji w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, **Danuta Adamiec** – specjalista ds. systemu gospodarczego w BEOS.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Witam ponownie panie posłanki, panów posłów, panów ministrów. Przechodzimy do pkt I. Bardzo już proszę panie posłanki i panów posłów o zajmowanie miejsc. Pkt I, który rozpatrujemy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy, to informacja Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw obrony, które odbędzie się w dniu 1 grudnia 2025 roku. Rząd reprezentuje pan minister Paweł Bejda, sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Paweł Bejda:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Spotkanie Rady Unii Europejskiej ds. Zagranicznych w formacie ministrów obrony skupi się na dwóch kwestiach: wsparciu Ukrainy oraz inicjatywach dotyczących gotowości obronnej Unii. Planowany jest udział sekretarza generalnego NATO oraz ministra obrony Ukrainy. Tego samego dnia odbędzie się również posiedzenie komitetu sterującego Europejskiej Agencji Obrony EDA, w którym wezmą udział ministrowie obrony. Jeżeli chodzi o wsparcie Unii Europejskiej dla Ukrainy, to w ramach pierwszej sesji państwa członkowskie omówią możliwości dalszego wsparcia Ukrainy, przedstawią podjęte dotychczas działania, w szczególności w zakresie przekazywania sprzętu wojskowego i amunicji, ewentualnie odniosą się również do wystąpienia ministra obrony Ukrainy. Omówiona zostanie kwestia kredytu reparacyjnego dla Kijowa opierającego się o zamrożone rosyjskie aktywa. Obecnie na poziomie Unii Europejskiej prowadzone są w tej sprawie negocjacje.

Polska popiera przedmiotową inicjatywę, podkreślając, że to Moskwa, a nie podatnicy państw Unii Europejskiej, powinna ponosić koszty rosyjskiej agresji. Dyskusja dotyczyć będzie współpracy europejskiego i ukraińskiego przemysłu obronnego, w tym możliwości wspólnego rozwoju zdolności obronnych. Polska analizuje obecnie takie możliwości, w szczególności w zakresie systemów bezzałogowych i środków ich zwalczania. Poruszony zostanie także prawdopodobnie temat misji EUMAM, w którą Polska jest silnie zaangażowana. Potwierdzimy naszą gotowość do kontynuowania szkoleń na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w ramach tej misji.

Jeżeli chodzi o gotowość obronną, to sesja poświęcona gotowości obronnej skupi się na przygotowanym przez Komisję Europejską oraz wysoką przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa dokumencie *Defence Readiness Roadmap 2030*, opublikowanym 16 października 2025 roku. Wskazuje on konkretne cele, projekty oraz mechanizmy monitorowania postępów we wdrażaniu inicjatyw na rzecz europejskiej gotowości obronnej w perspektywie do 2030 roku.

Mapa drogowa przekłada założenia wskazane we wspólnej białej księdze w sprawie obronności europejskiej gotowość 2030 na konkretne działania. Pozostają one co do zasady zgodne z priorytetami dotychczasowego rozwoju sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz z działaniami NATO. Państwa członkowskie omówią postępy w realizacji działań związanych z eliminacją luk w kluczowych zdolnościach obronnych prowadzonych w ramach priorytetowych obszarów zdolności. Odniosą się również do kwestii projektów flagowych Unii Europejskiej, to jest *Eastern Flank Watch*, obejmującego wzmocnienie systemów obrony i świadomości sytuacyjnej wzdłuż wschodniej granicy Unii Europejskiej, *European Drone Defence Initiative*, którego celem jest budowa wielowarstwowego systemu wykrywania, śledzenia i neutralizacji systemów bezzałogowych, *European Air Shield*, stanowiącego zintegrowaną i wielowarstwową obronę powietrzną przeciwrakietową, *European Space Shield*, mającego wzmocnić zdolności obronne państw członkowskich oraz zapewnić ochronę oraz odporność infrastruktury kosmicznej i usług.

Wymienione projekty flagowe są otwarte na udział wszystkich państw Unii Europejskiej. Na obecnym etapie Polska wskazuje na szczególne zainteresowanie projektami *Eastern Flank Watch* oraz *European Drone Defence Initiative*. Co ważne, ich zakres jest zgodny z naszymi priorytetami w zakresie rozwoju zdolności obronnych oraz programem „Tarcza Wschód”. Uważamy też, że projekty flagowe powinny wspierać cele i realizację zadań NATO. Polsce zależy na możliwie wysokiej komplementarności i koordynacji działań pomiędzy Unią Europejską i sojuszem. Podkreślamy również, że nie powinno dochodzić do dublowania wysiłków NATO i Unii.

Istotnym elementem dyskusji będą ewentualne sposoby finansowania projektów flagowych. Uważamy, podobnie jak pozostałe państwa wschodniej flanki, że Unia może odegrać ważną rolę,

wspierając wysiłki poszczególnych państw. Rozwiązań należy szukać w już funkcjonującym na przykład SAFE, ale i nowych instrumentach finansowych, a także w ramach nowych wieloletnich ram finansowych 2028–2034. Uważamy, że ze względu na posiadane doświadczenie, rozwiązania taktyczne i operacyjne, ale przede wszystkim technologie interesującym partnerem w zakresie realizacji projektów *European Drone Defence Initiative* i *Eastern Flank Watch* jest Ukraina. Na posiedzeniu komitetu sterującego Europejskiej Agencji Obrony EDA będziemy dyskutować i dyskusja będzie się koncentrować na pomysłach wzmocnienia EDA, co przełoży się na zwiększenie możliwości wspierania przez Agencję wspólnych inicjatyw państw członkowskich w zakresie realizacji projektów obronnych. Chodzi tutaj głównie o zamówienia. Polska co do zasady popiera ten kierunek, wskazując, że to państwa członkowskie powinny odgrywać wiodącą rolę w realizacji wspólnych inicjatyw obronnych. Nasze stanowisko jest w tej kwestii zgodne z większością członków Unii Europejskiej. Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 1 grudnia 2025 roku.**

Przechodzimy do pkt II, czyli Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów, która odbędzie się 1 i 2 grudnia. Bardzo proszę panią minister Katarzynę Kacperczyk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, o zabranie głosu, a następnie panią Małgorzatę Baranowską, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Katarzyna Kacperczyk:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bardzo serdecznie dziękuję. Mam przyjemność przedstawić stanowisko rządu, które będzie prezentowane podczas Rady Unii Europejskiej ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentów w części poświęconej zdrowiu. Mamy dwa główne akty na agendzie tej Rady. Pierwszy to jest wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby zwiększenia dostępności, bezpieczeństwa dostaw produktów leczniczych o krytycznym znaczeniu, a także produktów leczniczych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i dostępu do tych produktów oraz zmieniającego rozporządzenie Unii Europejskiej z 2024 roku. Ten dokument, ten projekt rozporządzenia pewnie jest państwu bliższy, znany jako akt o lekach krytycznych, bo on też jest potocznie nazywany w ten sposób. To jest nowy dokument prezentujący również nową filozofię wzmocnienia bezpieczeństwa lekowego w Unii Europejskiej, również bezpieczeństwa dostaw, ale też większej dostępności leków dla pacjentów.

Przypomnę, że w czasie polskiej prezydencji w Unii Europejskiej zabiegaliśmy o to, żeby ten akt został przedłożony na agendzie Unii Europejskiej i w istocie w czasie polskiej prezydencji został zaprezentowany. Obecnie prezydencja duńska zakończyła w ramach grup roboczych przygotowywanie wspólnego podejścia, które zostanie przyjęte na posiedzeniu ministrów zdrowia 2 grudnia podczas Rady EPSCO.

Tak jak wspomniałam, głównym celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa dostaw, odbudowa zdolności produkcyjnych w Europie poprzez ustanowienie mechanizmu wsparcia dla europejskich producentów, ale również poprzez ustanowienie takich mechanizmów, które pozwoliłyby zapewnić lepszą koordynację dostaw leków krytycznych, ale też leków ważnych w sytuacji ich niedoborów, braków, a także w sytuacjach nieprzewidywalnych i takich, kiedy dochodzi do zerwania łańcuchów dostaw. Mieliśmy przykład takich niedoborów w czasie pandemii COVID-19, ale też konflikt wojna na Ukrainie pokazuje nam, że takie sytuacje mogą mieć bardzo istotny wpływ na bezpieczeństwo lekowe i bezpieczeństwo pacjentów.

W ocenie rządu, przygotowany projekt aktu o lekach krytycznych, czyli projekt tego rozporządzenia, należy ocenić pozytywnie. Był to bardzo intensywnie wypracowywany dokument. Zawiera szereg rozwiązań, które są korzystne również dla polskich pacjentów, ale też dla polskiego sektora farmaceutycznego, dla polskich firm. Szczególnie chciałabym zwrócić uwagę na wprowadzenie nowej kategorii tak zwanych projektów strategicznych, które mają na celu właśnie to, o czym wspomniałam, czyli wzmocnienie ekosystemu i możliwości wzmocnienia produkcji farmaceutycznej na poziomie Unii Europejskiej. Również jest tam dość spora część rozporządzenia, które poświęcone jest wspólnym zakupom leków. To jest istotne zarówno jeżeli chodzi o sytuacje kryzysowe, ale też w kontekście tych terapii i tych leków, które są bardzo drogie. Rzeczywiście wspólne zakupy, wspólne negocjacje państw członkowskich mogą tu przynieść

wymierne korzyści nie tylko dla pacjentów, ale też dla płatników we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Drugim projektem legislacyjnym, który będzie na agendzie Unii Europejskiej, jest tak zwany pakiet farmaceutyczny. Miałam już wielokrotnie przyjemność prezentować to rozporządzenie i dyrektywę na posiedzeniu państwa Komisji. Podejście ogólne do tego pakietu zostało przyjęte w czasie polskiej prezydencji i kompromis, który wypracowaliśmy, była to największa tak naprawdę od 20 lat reforma pakietu farmaceutycznego. Obecnie prowadzone są trilogi, czyli konsultacje między prezydencją, która reprezentuje stanowisko Rady, Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską. Negocjacje z Parlamentem i Komisją przebiegają bardzo sprawnie. Ostatni trilog miał miejsce 11 listopada. Zgodnie z informacją prezydencji duńskiej planują zakończyć trilogi do końca tego roku, ale oficjalnie na razie te trilogi nie zostały zakończone.

Dodam jeszcze tylko, że ten pakiet farmaceutyczny wprowadza również bardzo korzystne rozwiązania zarówno dla sektora innowacyjnego, jak i przede wszystkim też dla sektora generycznego, co daje realne szanse na obniżenie cen leków dla pacjentów między innymi poprzez skrócenie okresu tej wyłączności rynkowej czy tego monopolu drogich leków i wprowadzanie leków odpowiedników, które są tańsze i bardziej dostępne dla pacjenta. Oba te dokumenty są więc korzystne w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa lekowego zarówno w Polsce, jak i w Unii Europejskiej. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję. Poproszę teraz panią minister Baranowską.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Małgorzata Baranowska:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, wniosek dotyczy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę z 2004 roku w odniesieniu do dodania substancji i ustalenia wartości dopuszczalnych w załącznikach I, III i IIIa. Jest to szósta nowelizacja tej dyrektywy. Przedstawiciel naszego kraju wstrzyma się od głosu w przyjęciu podejścia ogólnego, ponieważ w naszej ocenie, w ocenie Polski, kwestie dotyczące wprowadzenia dziesięcioletniego okresu przejściowego, w którym będą obowiązywały wartości przejściowe dla kobaltu i nieorganicznych związków kobaltu oraz wprowadzenie przynajmniej pięcioletniego okresu przejściowego dla wartości dopuszczalnego stężenia w materiale biologicznym dla dioksanu, oraz wydłużenie okresu przejściowego do 10 lat na wprowadzenie docelowej wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia NDS dla wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA, a także aby przejściowa wartość NDS-u zaczęła obowiązywać dopiero po upływie 7 lat od dnia wejścia w życie dyrektywy.

Nasz kraj jest skłonny poprzeć proponowany tekst kompromisowy w przypadku dodania do dziewięciu sektorów gospodarki objętych sześciolletnim okresem przejściowym kolejnego sektora, jakim jest górnictwo podziemne ród metali nieżelaznych w zakresie wprowadzenia wartości docelowej na poziomie 70 nanogramów na metr sześcienny dla WWA. Jednakże propozycja nie została uwzględniona w tekście kompromisowym, dlatego jest taka nasza propozycja, aby Polska wstrzymała się od głosu w przyjęciu podejścia ogólnego.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję panią ministrom. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowiskach, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projekt aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dniach 1 i 2 grudnia br. w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy.** Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do pkt III, dokument COM(2025) 555, czyli wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, w tym programu szczegółowych działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, uchylenia porządzeń o numerach 2021/522, 694, 697 i 783 oraz zmiany rozporządzeń 2021/696 i 2023/588 i EDIP. Bardzo proszę pana ministra Michała Baranowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Michał Baranowski:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, miło widzieć się dziś z państwem ponownie. Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności EFK ma na celu stworzenie nowego uproszczonego instrumentu finansowego Unii Europejskiej w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034, którego celem jest zwiększenie suwerenności technologicznej i wytwórczej oraz poprawa konkurencyjności przemysłu Unii Europejskiej. Powstanie Funduszu ma przeciwdziałać rosnącej luce innowacyjnej, utracie przewag technologicznych i spadkowi produktywności Unii Europejskiej. EFK zastąpi 14 programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską, konsolidując je w jednej strukturze. Obejmuje cały łańcuch działań, od badań i innowacji, przez wdrożenia, po skalowanie produkcji i rozwój infrastruktury i kompetencji.

Cele Funduszu mają być realizowane przez mobilizację inwestycji publicznych i prywatnych w czterech obszarach. Są to obszary czystej transformacji i dekarbonizacji, obszar zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki, obszar przywództwa cyfrowego oraz obszar odporności, bezpieczeństwa, obronności i przestrzeni kosmicznej. Fundusz będzie korzystał z pełnego zestawu unijnych instrumentów finansowych. Oprócz finansowania projektów EFK zapewni także doradztwo na każdym etapie inwestycji.

Budżet Funduszu na lata 2028–2034 wyniesie 234,3 mld EUR. Ponad 125 mld EUR trafi na odporność, bezpieczeństwo, przemysł obronny i sektor kosmiczny, około 51,5 mld EUR – na przywództwo cyfrowe, 26,2 mld – na czystą transformację, a 20,4 mld – na zdrowie, biotechnologię, rolnictwo i biogospodarkę.

Działania przekrojowe, w tym InvestEU, będzie się wiązało z doradztwem i rozwojem umiejętności i będzie finansowane na poziomie 11 mld EUR. Funduszem zarządzać będzie Komisja Europejska przy wsparciu komitetów i rad doradczych.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii przygotowało stanowisko rządu w sprawie EFK, które zostało przyjęte przez KSE w dniu 19 listopada br. Chcę państwu przedstawić to stanowisko. Rząd zauważył, że Europejski Fundusz Konkurencyjności może uporządkować i uprościć system wsparcia, konsolidując wiele programów w jeden instrument, obejmujący cały cykl innowacji. Jego skuteczność będzie jednak zależeć od dopracowania zasad wdrażania, uwzględniając różne warunki gospodarcze oraz potrzeby inwestycyjne.

Rząd Rzeczypospolitej podkreśla potrzebę integracyjnego podejścia wspierającego konkurencyjność wszystkich państw Unii Europejskiej, uwzględniając różnorodność talentów, sektorów i poziom innowacyjności. Wskazuje na konieczność zapewnienia równowagi geograficznej w korzystaniu ze środków EFK poprzez mechanizmy wyrównawcze, na przykład dodatkowe kryteria promujące wyższą intensywność pomocy dla krajów o niższym potencjale inwestycyjnym. Wyrziliśmy sprzeciw wobec dominującej roli Komisji Europejskiej w określaniu programów EFK, które ograniczałyby udział państw członkowskich i Rady w decyzjach o przeznaczaniu środków, kształcie programów oraz wdrożeniu kryteriów kwalifikowalności. Szczególnie w obszarach obronności i bezpieczeństwa konieczne jest zwiększenie roli państw, a także zachowanie transparentności przez unikanie licznych odstępstw od procedur otwartych naborów. Wskazaliśmy na potrzebę mechanizmów przeciwdziałających marginalizacji małych i średnich przedsiębiorstw, meetupów i startupów w EFK. Konieczne jest także wsparcie doradcze obejmujące pełną pomoc przy wnioskach i zapewnienie jasnej informacji zwrotnej dla odrzuconych projektów.

Rząd Rzeczypospolitej polskiej postuluje szerokie ujęcie obszaru odporności, wykraczające poza surowce krytyczne. Powinno obejmować także strategiczne leki i substancje czynne, półprzewodniki, technologie cyfrowe, infrastrukturę krytyczną oraz bezpieczeństwo żywnościowe. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Jacek Niedźwiedzki. Bardzo proszę.

Poseł Jacek Niedźwiedzki (KO):

Dziękuję bardzo. Projekt rozporządzenia ustanawia Europejski Fundusz Konkurencyjności EFK na lata 2028–2034. Łączy 14 dotychczasowych programów finansowych i dysponuje budżetem ponad 234 mld EUR. Fundusz ma znaczenie dla konkurencyjności Unii Europejskiej w obszarach czystej transformacji, zdrowia, biotechnologii, cyfryzacji oraz obronności i przestrzeni kosmicznej, jednocześnie upraszczając procedury i zwiększając spójność działań. Europejski

Fundusz Konkurencyjności ma przynieść znaczne korzyści gospodarcze, w tym dla Polski, jednak brak mechanizmów równowagi grozi koncentracją wsparcia w najbogatszych państwach. Całość działań wymaga odpowiednich krajowych struktur koordynacyjnych i zapewnienia wkładu własnego przy unikaniu nadmiernych obciążeń dla budżetu państwa. Rekomenduję poparcie stanowiska rządu.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu dokument o sygnaturze COM(2025) 555 i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.**

Przechodzimy do pkt IV, dokument COM(2025) 639, czyli Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzający dwustronną klauzulę ochronną przewidzianą w umowie o partnerstwie Unia Europejska – Mercosur oraz w umowie przejściowej w sprawie handlu Unia Europejska – Mercosur w odniesieniu do produktów rolnych. Bardzo proszę pana ministra Michała Baranowskiego o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w MRiT Michał Baranowski:

Dziękuję, szanowna pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, omawiane dzisiaj rozporządzenie i stanowisko rządu powiązane są z umową o partnerstwie oraz umową przejściową w sprawie handlu między Unią Europejską a krajami Mercosur. Dla przypomnienia, Polska sprzeciwia się podpisaniu i zawarciu tych umów. Obie umowy przyznają produktom pochodzącym z państw Mercosur lub przeznaczonym na ich terytorium preferencyjne traktowanie, chroniąc jednocześnie do pewnego stopnia unijnych producentów towarów wrażliwych w sektorze rolnym przez ograniczenie preferencji do kontyngentów taryfowych. Ponadto umowy te już same w sobie zawierają dwustronne klauzule ochronne, które umożliwiają tymczasowe wycofanie preferencji taryfowych w celu przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom obniżek cel, w tym odniesieniu do produktów objętych kontyngentami taryfowymi. Jednak, jak argumentowaliśmy w rozmowach z Komisją Europejską, opóźnienie w stosowaniu uzasadnionych środków ochronnych mogłoby prowadzić do trudnej do naprawienia szkody dla rolników unijnych, w tym rolników w Polsce.

Przedmiotowe rozporządzenie wynika z konsekwentnego sprzeciwu oraz starań Polski i Francji na rzecz eliminacji tego zagrożenia. W toku negocjacji umowy z państwami Mercosur rząd Polski od lat zabiegał o zabezpieczenie interesów polskiego sektora rolnego. Podczas rozmów na różnych szczeblach i forach, o których rozmawialiśmy poprzednio na obradach tej Komisji, zwracaliśmy uwagę na konieczność lepszego zabezpieczenia europejskiego rynku rolnego przed potencjalnymi zaburzeniami spowodowanymi ewentualnymi zwiększeniami importu z krajów Mercosur. Zaproponowane rozwiązanie jest między innymi odpowiedzią na nasze stanowisko. Niniejsze rozporządzenie wprowadza do prawa Unii postanowienia dotyczące środków ochronnych zawarte w umowie o partnerstwie oraz w umowie przejściowej Mercosur.

Celem tego rozporządzenia jest stworzenie dodatkowych procedur mających na celu zagwarantowanie terminowego i skutecznego wdrażania dwustronnych środków ochronnych w odniesieniu do produktów rolnych. Regulacja ta zawiera także przepisy szczegółowe dotyczące niektórych wrażliwych produktów rolnych. Proponowane rozporządzenie zapewni uproszczenie procedur wszczęcia postępowania ochronnego, znaczne przyspieszenie terminu jego zakończenia oraz ewentualnego wprowadzenia tymczasowych środków ochronnych. Ponadto wprowadzony będzie także regularny monitoring wielkości importu towarów rolno-spożywczych z krajów Mercosur oraz sytuacji na rynku rolnym w Unii Europejskiej i ewentualnych zmian cen. Proponowane rozporządzenie nie jest instrumentem idealnym, gdyż nie odzwierciedla w pełni zgłaszanych przez Polskę oczekiwań. Mimo to tworzy jednak dodatkową barierę ochronną dla polskiego sektora rolnego. Z tego powodu rząd podjął decyzję o akceptacji przedmiotowego rozporządzenia.

Chciałbym zwrócić państwa uwagę, że pomimo tej propozycji wprowadzenia środków ochronnych dla polskiego rolnictwa stanowisko Polski jest niezmiennie. Będziemy głosować przeciw umowie o partnerstwie i umowie przejściowej w sprawie handlu między Unią Europejską a krajami Mercosur. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Jan Mosiński. Bardzo proszę.

Poseł Jan Mosiński (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, trudno jest przedstawić jednoznaczne stanowisko wobec tego rozporządzenia, które streścił tutaj pan minister, dotyczące klauzul dwustronnych, z wielu względów. Chciałem tylko przypomnieć Wysokiej Komisji, że w poprzedniej kadencji i też w poprzednich kadencjach rządów Prawa i Sprawiedliwości, dość jednoznacznie stwierdzaliśmy, że ta umowa jest szkodliwa nie tylko dla polskiego rolnictwa. Mówi też w horyzontalnym ujęciu o rolnictwie unijnym. Ale jak to bywa w Unii Europejskiej, jak ktoś wpadnie na jakiś pomysł, to będzie to z uporem do końca drażył. Wspomnę, że za naszych rządów podjęliśmy skuteczne próby artykułowania wadliwości tej umowy Unii Europejskiej z Mercosurem. Wspomnę tutaj chociażby o inicjatywie pana premiera Mateusza Morawieckiego i liście skierowanym do Komisji Europejskiej podpisanym przez prezydenta Francji, premierów Belgii, Irlandii, jeżeli chodzi o handel produktami rolnymi. Niestety, 19 grudnia Komisja Europejska ustami chociażby pana kanclerza Merza poinformowała, że wszyscy, czyli 27 państw członkowskich, zgodzili się na tę umowę, jeżeli chodzi o jej podpisanie. Zatem stanowisko obecnego rządu jest dla mnie mimo wszystko dość mgliste. Bo nikt się do tej pory nie odciął od tego publicznego stwierdzenia kanclerza Niemiec, który w taki sposób spuentował ten szczyt grudniowy w roku 2024.

Jeżeli chodzi o nasze obawy, mówię o poprzednim rządzie, to one były wyartykułowane w kontekście między innymi właśnie ochrony polskiego rolnictwa, polskich producentów, ze względu na to, że, jak artykułowaliśmy, może to doprowadzić do nieuczciwej konkurencji i negatywnych skutków ekonomicznych dla polskich rolników. Mówiła o tym wielokrotnie strona społeczna, jeżeli chodzi o opinię co do całej tej umowy Unia Europejska–Mercosur.

Natomiast faktycznie projektowane rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zakłada wprowadzenie dwustronnych klauzul ochronnych w umowie o partnerstwie i umowie przejściowej. Jest to akt o charakterze raczej technicznym i nie powinien wywołać bezpośrednich istotnych skutków społecznych, gospodarczych ani finansowych. Chociaż mam tutaj pewne małe ale, przeglądając stanowisko strony rządowej, bo jest trochę ogólników, ale też brak pewnej spójności. Bo jak czytam w ocenie tego projektu, to ma on chronić jednocześnie do pewnego stopnia unijnych producentów towarów wrażliwych w zakresie rolnym przez ograniczenie preferencji do kontyngentów taryfowych. Co możemy rozumieć przez „jednocześnie do pewnego stopnia”? Czyli nie w pełni. Zatem nie możemy gwarantować pełnej ochrony unijnych producentów towarów wrażliwych. W innym miejscu stanowiska rządu umieszczono taki zapis, cytuję: „Rzeczpospolita Polska akceptuje przyjęcie przedmiotowego rozporządzenia, jednocześnie wyraża rozczarowanie”. No to albo przyjmujemy, albo mówimy, że nie jesteśmy co do tego przekonani i odrzucamy to rozporządzenie.

Niezależnie od końcowej konkluzji, którą za chwilę przedstawię Wysokiej Komisji, mam nieodparte wrażenie, że to rozporządzenie jest kolejnym krokiem w celu zaakceptowania również przez Polskę całej umowy Unia Europejska–Mercosur. Że to jest takie *step by step*, powolutku, krok po kroku będziemy dążyć do tego, żeby również to było w akceptacji przez wszystkie 27 państw członkowskich Unii Europejskiej, jak powiedział kanclerz Merz, w grudniu roku 2024. Biorąc pod uwagę pewne rozbieżności i wątpliwości, wnioskuję, aby Komisja wstrzymała się od głosu co do opinii w zakresie tegoż rozporządzenia Parlament Europejskiego i Rady. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Ja tylko zwrócę uwagę na to, że pan minister przedstawił jasne stanowisko rządu w tej sprawie, a pan się cały czas powołuje na niemieckiego kanclerza. Mnie to, szczerze mówiąc, mocno dziwi i zaskakuje. Mogę tylko współczuć. Ja mam zaufanie do polskiego ministra, który mówi, jak jest, a trochę mniejsze do niemieckiego kanclerza. Kto jeszcze chciałby zabrać głos w tym punkcie? Czy pan minister jeszcze chciałby się odnieść? Pan poseł Grzyb i później pan minister.

Poseł Andrzej Grzyb (PSL-TD):

Co do zasady wszystkie rozwiązania o charakterze technicznym nie zmieniają istoty problemu. Pan minister zaprezentował polskie stanowisko przeciwne wprowadzeniu w życie tej umowy,

natomiast rozwiązania o charakterze technicznym, które opierają się na monitoringu procesu, w szczególności grupy towarów wrażliwych, do których niewątpliwie towary rolne należą, sprawia, że jest jakiś mechanizm, ale on jest rzeczywiście mechanizmem niepełnym. Bo reakcja jest po pół roku. Po pół roku od monitoringu, kiedy nastąpi zawahanie co do ceny i wolumenu o 10%, czyli obniżenie ceny towaru importowanego o 10% i zwiększenie wolumenu importowanego o 10%, może wywołać reakcję, ale ta reakcja będzie przesunięta w czasie. Z punktu widzenia sezonowości produkcji rolnej oraz jej rozdrobienia to ona wywoła już nieodwracalne skutki ekonomiczne, a nawet i społeczne może wywołać, jeżeliby ten proces trwałby dłużej. Zatem jedyna szybka reakcja to jest wprowadzenie tymczasowych środków ochronnych, które mogą być wprowadzone w terminie 21 dni od zaistnienia zjawiska, czyli jakieś masowej sytuacji.

W moim przekonaniu przy braku możliwości zatrzymania procesu, bo wyłączną kompetencję w zakresie zawierania umów handlowych czy polityki handlowej ma Komisja Europejska, więc części handlowej tej umowy z Mercosurem nie jesteśmy w stanie zatrzymać przy braku mniejszości blokującej, to myślę, że wprowadzenie każdego mechanizmu, który ma charakter techniczny, poprawia naszą sytuację, co nie oznacza, że uzdrowia w ogóle całą sytuację. Taki jest mój pogląd. Myślę, korespondując jakby z propozycją pana posła Mosińskiego, że lepiej jest mieć jakiegokolwiek mechanizmy, niż nie mieć ich w ogóle.

Faktem jest, jak ta sprawa wygląda. Natomiast umowa zawiera przecież w swojej części o charakterze regulacyjnym zobowiązania w stosunku do postępowania państw ze strony Mercosuru. Ona nie wejdzie w życie, bo przecież wymaga pełnej ratyfikacji, a niepełna ratyfikacja przy sprzeciwie każdego jednego państwa członkowskiego nie pozwala na jej wejście. Tym niemniej pokazuje to, że cały ten proces, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, nie możemy powiedzieć, że to jest sukces. Po prostu to przegraliśmy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję. Pan minister na koniec.

Podsekretarz stanu w MRiT Michał Baranowski:

Dziękuję. Bardzo chciałbym jeszcze raz podkreślić, słysząc pewien tok rozumowania, że bez względu na tę klauzulę, tak jak przedstawiłem w stanowisku rządu, tak jak o tym mówi premier Tusk, jak o tym mówi minister Domański, wicepremier Sikorski, Polska będzie głosowała przeciwko porozumieniu z krajami Mercosur. Nie ma co do tego najmniejszego wątpliwości.

Po drugie, może chciałbym rzeczywiście wprowadzić pewną korektę po słowach Merza, które padały na tej Komisji niejedną raz, kiedy rozmawialiśmy o Mercosurze. Kanclerz, rozumie, mówił we własnym imieniu, a spotkało się to ze sprzeciwem jasnym, wyraźnym, korektą zarówno ze strony polskiego rządu, jak i ze strony rządu francuskiego. Pan poseł mówił, że nie było żadnej reakcji. Reakcja była bardzo jasna, wyraźna i to po prostu było stanowisko Niemiec, a nie stanowisko Unii Europejskiej.

Ostatnie słowo – ta klauzula po prostu zwiększa ochronę dla polskiego rolnika, dla polskiego rolnictwa. Dlatego rząd argumentuje, że powinniśmy ją poprzeć, patrząc na najróżniejsze scenariusze, które mogą stać na naszej drodze w przyszłości. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Szanowni państwo, zakończyliśmy dyskusję. Będziemy głosowali. Przeczytam konkluzję, natomiast proszę, żeby każdy przygotował kartę do głosowania. Czy wszyscy mają, wszystkim działa? **Stwierdzam, że Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2025) 639 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.**

Bardzo proszę o uruchomienie procedury głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Pan poseł się nie przygotował? Kto się wstrzymał? Bardzo dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Głosowało 22 posłów, 14 – za 0 – przeciw, 8 – wstrzymujących się. **Konkluzja została przyjęta.**

Przechodzimy do pkt V: w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu zgodnie art. 3 ust. 2 ustawy informacja Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formie ministrów do spraw handlu, która odbędzie się w dniu 24 listopada. Bardzo proszę pana ministra Michała Baranowskiego o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w MRiT Michał Baranowski:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoko Komisjo, rzeczywiście dużo się dzieje w sprawach handlowych, ale to już ostatni punkt, który będę referował. W dniu 24 listopada br. w Brukseli odbędzie się posiedzenie Rady Unii Europejskiej ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw handlu, czyli tak zwane FAC Trade. Przedmiotem agendy nadchodzącego posiedzenia będą przede wszystkim: punkt pierwszy – prowadzone obecnie negocjacje handlowe ze szczególnym uwzględnieniem negocjacji z Chinami. Punkt drugi – stan relacji handlowych Unia–Chiny, ze szczególnym uwzględnieniem chińskich środków kontroli eksportu. Trzecim punktem będzie stan relacji handlowych Unia Europejska–USA jako przygotowanie do dyskusji z sekretarzem handlu USA Howardem Lutnickiem podczas lunchu, który odbędzie się po zakończeniu głównej części posiedzenia. Dodam zresztą, że to będzie pierwsze typu tego typu bezpośrednie spotkanie przedstawiciela administracji amerykańskiej z całym formatem Rady.

Jeśli chodzi o trwające negocjacje handlowe, jesteśmy obecnie w kluczowym momencie rozmów z Indiami. Obie strony chcą zakończenia negocjacji do końca roku, jednak nadal wiele istotnych dla Unii Europejskiej kwestii nie zostało rozstrzygniętych, między innymi sektor motoryzacyjny czy wrażliwe produkty rolne.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że powinniśmy dążyć do porozumienia z tym krajem, ponieważ obecnie nie sposób ignorować olbrzymiego, dynamicznie rozwijającego się rynku indyjskiego. Umowa powinna z jednej strony zabezpieczać wrażliwości państw członkowskich, z drugiej natomiast usunąć bariery taryfowe dla przedsiębiorców z Unii Europejskiej. Chcemy umożliwić naszym przedsiębiorcom wejście na ogromny rynek indyjski.

Następnym punktem posiedzenia będzie dyskusja o bardzo napiętych obecnie relacjach pomiędzy Unią a Chinami. Napięcia, które wynikają w dużej mierze z chińskich restrykcji na surowce ziem rzadkich, a także nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez to państwo, wzrastają. Deficyt handlowy stanowi poważne wyzwanie i wymaga konkretnego i szybkiego rozwiązania. Restrykcje Chin wobec Unii Europejskiej powodują szereg konsekwencji, między innymi niedobory i przestoje w globalnych łańcuchach dostaw, co wpływa na unijny przemysł. Ograniczenia prowadzą do wzrostu cen surowców, a Chiny wykorzystują kontrolę nad tymi surowcami jako narzędzie nacisków w negocjacjach handlowych.

Obecnie ważną kwestią jest sposób postępowania wobec Chin w obliczu możliwych kolejnych restrykcji. Państwa członkowskie w jedności muszą zdecydować, jaka strategia działania pozwoli na mitygowanie skutków obecnych oraz ewentualnych przyszłych restrykcji Chin. Ponadto pragnę nadmienić, że Polska aktywnie kształtuje relacje z Chinami. W dniach 2–6 listopada jako przedstawiciel rządu Rzeczypospolitej Polskiej osobiście byłem z wizytą w Pekinie i prowadziłem posiedzenie wspólnej komisji do spraw współpracy gospodarczej, gdzie wiele z tych tematów się pojawiło.

Kolejnym punktem posiedzenia będą relacje handlowe Unia Europejska–USA, które od czasu zawarcia porozumienia z lipca br. są stabilne. USA wdrażają postanowienie wspólnego oświadczenia, między innymi poprzez obniżenie cen na samochody i ich części oraz stosowanie wobec Unii Europejskiej niższej stawki celnej w przypadku nowo nakładanych cen przez USA. W Unii Europejskiej trwają prace nad rozporządzeniami wdrażającymi postanowienia wspólnego oświadczenia dotyczącymi zniesienia ceł na towary przemysłowe i wybrane towary rolno-spożywcze importowane z USA.

Komisja Europejska i USA prowadzą rozmowy dotyczące dalszego wdrażania wspólnego oświadczenia. Ponadto w ramach punktu „sprawy różne” Komisja Europejska zaprezentuje dwa raporty. Polska z uznaniem przyjmuje raport Komisji Europejskiej dotyczący uproszczeń wdrażania i egzekwowania przepisów w obszarze handlu, bezpieczeństwa gospodarczego i celnego. W raporcie dotyczącym implementacji polityki handlowej UE Komisja Europejska przedstawia działania podejmowane w odpowiedzi na zmieniający się globalny krajobraz geopolityczny, wskazując między innymi, że spadek eksportu do Rosji o ponad 53 mld EUR został zrekompenzowany wzrostem eksportu do państw handlowych Unii Europejskiej o ponad 200 mld EUR. Na koniec tego punktu przedstawiona zostanie wspólna informacja sześciu państw, w tym Polski, dotycząca ceł importowanych na produkty z Rosji i Białorusi. Wzywamy Komisję Europejską do przedstawienia nowego wniosku w sprawach dalszych ceł na import z Rosji i Białorusi z uwagi na fakt, że rosyjski import bezpośrednio szkodzi europejskiemu bezpieczeństwu gospodarczemu.

Po zakończeniu głównej części posiedzenia odbędzie się lunch, o którym już wspominałem, z udziałem sekretarza handlu USA Howarda Lutnicka. Celem spotkania będzie omówienie

relacji handlowych Unia Europejska–USA, w tym wznowienie wzajemnego wdrażania wspólnego oświadczenia z 21 sierpnia br. oraz perspektywy dalszego ułatwienia współpracy w zakresie polityki handlowej. Udział przedstawiciela Polski w dyskusji podczas lunchu z sekretarzem Lutnickiem pozwoli na zaprezentowanie pozytywnych aspektów oraz korzyści, jakie odnoszą Stany Zjednoczone we współpracy dwustronnej z państwami członkowskimi.

Kończąc, chciałbym poinformować, że w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej będę uczestniczył w tym spotkaniu jako jej przedstawiciel. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw handlu, które odbędzie się w dniu 24 listopada 2025 roku.**

Na tym wyczerpaliśmy porządek obrad. Zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo dziękuję panu ministrowi.